AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2008. április 15. *

A T-348/04. sz. ügyben,

a **Société internationale de diffusion et d'édition SA (SIDE)** (székhelye: Vitry-sur-Seine [Franciország], képviselik: N. Coutrelis és V. Giacobbo ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli: J.-P. Keppenne, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

* Az eljárás nyelve: francia.

támogatja:

a **Francia Köztársaság** (képviselik kezdetben: G. de Bergues és S. Ramet, később: M. de Bergues és A.-L. Vendrolini, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó,

a Franciaország által a Coopérative d'Exportation du Livre Français (CELF) részére nyújtott támogatással kapcsolatos 2004. április 20-i 2005/262/EK bizottsági határozat (HL 2005. L 85., 27. o.) 1. cikke utolsó mondatának megsemmisítése iránt benyújtott keresete tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (harmadik tanács),

tagjai: M. Jaeger elnök, V. Tiili és T. Tchipev bírák,

hivatalvezető: J. Palacio González főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2007. május 23-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Tényállás

1 A felperes, a Société internationale de diffusion et d'édition (SIDE) franciaországi székhelyű közvetítő, melynek gazdasági tevékenysége francia nyelvű könyveknek az Európai Unió más tagállamaiba, valamint harmadik országokba irányuló kiviteléből áll.

2 A közvetítők a könyvértékesítésben közreműködő piaci szereplők közé tartoznak. Nem a végfogyasztónak adnak el, hanem könyvkereskedőknek és közületeknek. Lehetővé teszik azon megrendelések teljesítését is, melyeknek a kezelése a kiadók vagy forgalmazóik számára túl költséges lenne. A közvetítő összegyűjti a különkülön csekély összegű, különböző vásárlóktól beérkező megrendeléseket, és továbbítja azokat a kiadó vagy a forgalmazó felé, melyeknek ily módon szállításaikat csak egyetlen helyre kell eljuttatniuk. Ezenkívül összegyűjti a könyvkereskedések vagy intézményi vásárlók különböző kiadók által gondozott művekre vonatkozó megrendeléseit, megkímélve ezzel üzletfeleiket attól, hogy számos különböző piaci szereplőnél kelljen megrendelések sokaságát leadniuk.

3 A szövetkezeti részvénytársaság formában, „Centre d'exportation du livre français" cégnév alatt működő Coopérative d'exportation du livre français (CELF) szintén

exportközvetítéssel foglalkozik. Alapító okiratának legújabb változata szerint a CELF célja „a külföldre vagy a tengerentúli területekre, illetve megyékbe irányuló könyvekre, ismeretterjesztő anyagokra, illetve más adathordozóra irányuló megrendelések közvetlen teljesítése és általánosságban minden olyan művelet végrehajtása, mely kifejezetten a francia kultúrának a világban való, a fent nevezett hordozók általi terjesztésének előmozdítására irányul."

4 A CELF tagjai többségükben franciaországi székhelyű kiadók. A CELF mindazonáltal nyitott minden olyan gazdasági szereplő részvétele iránt, mely a francia nyelvű könyvek kiadása vagy terjesztése területén tevékenykedik, függetlenül attól, hogy mely országban van a székhelye.

5 A CELF és a felperes gazdasági tevékenysége főként a nem francia nyelvű országok és területek felé irányul. A francia nyelvű területeken, így különösen Belgiumban, Kanadában és Svájcban a könyvértékesítés a kiadók könyvforgalmazó hálózatain keresztül történik.

6 1979-ben, amikor a CELF-nek jelentős pénzügyi nehézségekkel kellett szembenéznie, a francia hatóságok úgy döntöttek, hogy támogatásban részesítik.

7 A szóban forgó támogatások tehát az exportközvetítők számára a külföldön, döntően nem francia nyelvű területeken működő könyvkereskedőktől érkező valamennyi megrendelés teljesítésének lehetővé tételére irányultak, függetlenül azok összegétől, nyereségességétől és rendeltetési helyétől, annak érdekében, hogy elősegítsék a francia nyelvű irodalom terjesztését a világ minden táján.

8 A jelen ügy tárgyát képező egyetlen támogatást (a továbbiakban: a vitatott támogatás) 1980-tól évente nyújtották, még ha azóta összege változott is. A vitatott támogatás

olyan éves támogatások csomagja volt, melyek mindegyikének különös célja a külföldi székhelyű könyvkereskedésektől származó, a szállítási költséget leszámítva 500 FRF (76,22 euró) értéket meg nem haladó – és emiatt a megtérülési küszöb alattinak ítélt – megrendelések (a továbbiakban: kis megrendelések) teljesítése többletköltségeinek kompenzálása volt.

9 1981-től az előző évben odaítélt támogatás negyedrészét az év elején folyósították, a fennmaradó részt pedig ősszel, miután az állami szervek megvizsgálták a CELF tevékenységének előirányzatát és az üzleti év első részében tapasztalt ingadozásokat. Az üzleti év végétől számított három hónapon belül a ministère de la Culture et de la Francophonie français számára a támogatás felhasználását részletező, igazolásokkal ellátott jelentést kellett benyújtani.

10 1992. március 20-i levelében a felperes felhívta a Bizottság figyelmét egyes, a francia hatóságok által a CELF-nek nyújtott a francia könyvek reklámozására, szállítására és értékesítésére irányuló támogatásokra. Megkérdezte továbbá a Bizottságtól, hogy e támogatásokat bejelentették-e az EK 93. cikk (3) bekezdése (jelenleg az EK 88. cikk (3) bekezdése) szerint.

11 1992. augusztus 7-i levelében a Bizottság jelezte a felperesnek, hogy léteznek CELF számára nyújtott, be nem jelentett támogatások, és a vitatott támogatás ezek között szerepel.

12 1993. május 18-án a Bizottság határozatot fogadott el a fent említett támogatások engedélyezéséről „Francia nyelvű könyvek exportőreinek nyújtott támogatás” címen (NN 127/92 határozat, HL C 174., 6. o.).

13 A T-49/93. sz., SIDE kontra Bizottság ügyben 1995. szeptember 18-án hozott ítéletével (EBHT 1995., II-2501. o.) az Elsőfokú Bíróság megsemmisítette a fent említett határozatot a vitatott támogatást érintő részében. Az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a Bizottság nem tett eleget az EK 93. cikk (2) bekezdése (jelenleg EK 88. cikk (2) bekezdése) szerinti kontradiktórius eljárás lefolytatására irányuló kötelezettségének.

14 1996. július 30-án a Bizottság úgy döntött, hogy megindítja az EK 93. cikk (2) bekezdése (jelenleg EK 88. cikk (2) bekezdése) szerinti eljárást.

15 1998. június 10-én a Bizottság újabb határozatot fogadott el, melyben a vitatott támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította (a Coopérative d'exportation du livre français-nak [CELF] nyújtott állami támogatásra vonatkozó 1999/133/EK határozat [HL L 44., 37. o.]).

16 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 1998. szeptember 29-én benyújtott keresetlevelével a felperes pert indított az Elsőfokú Bíróság előtt e határozat megsemmisítése iránt.

17 Szintén az 1999/133 határozat volt a tárgya a Francia Köztársaság által az Európai Közösségek Bíróságának Hivatalához 1998. szeptember 8-án benyújtott megsemmisítés iránti keresetnek. A Francia Köztársaság azt kifogásolta e határozatban, hogy a Bizottság elutasította az EK 90. cikk (2) bekezdésének (jelenleg EK 86. cikk (2) bekezdés) alkalmazását.

18 Mivel a két kereset ugyanazon aktus érvényességét érinti, az Elsőfokú Bíróság a kibővített negyedik tanács elnökének 1999. március 25-én hozott végzésével a Bíróság alapokmánya 47. cikkének harmadik bekezdése (jelenleg a Bíróság alapokmánya 54. cikkének harmadik bekezdése) szerint felfüggesztette az eljárást a Bíróság ítéletének kihirdetéséig.

19 A Bíróság a C-332/98. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 2000. június 22-én hozott ítéletével (EBHT 2000., I-4833. o.) elutasította a Francia Köztársaság által benyújtott keresetet. Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárást folytatták.

20 A francia hatóságok 2002-ben eltörölték a vitatott támogatást.

21 A T-155/98. sz., SIDE kontra Bizottság ügyben 2002. február 28-án hozott ítéletével (EBHT 2002., II-1179. o.) az Elsőfokú Bíróság megsemmisítette az 1999/133 határozatot. Az Elsőfokú Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát követett el a releváns piac meghatározását illetően.

22 2004. április 20-án a Bizottság elfogadta a Franciaország által a Coopérative d'exportation du livre français (CELF) javára nyújtott támogatásról szóló 2005/262/EK határozatot (HL L 85., 27. o., a továbbiakban: megtámadott határozat).

23 A megtámadott határozatban a Bizottság kimondta, hogy a vitatott támogatás az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatást képez ((127) preambulumbekezdés). Ezt követően megvizsgálta, hogy alkalmazható-e az említett cikkben szereplő, az állami támogatások általános tilalma alóli kivételek valamelyike. A Bizottság kifejezetten kizárta az EK 87. cikk (2) bekezdésében, valamint a (3) bekezdésének a), b) és c) pontjában említett kivételek alkalmazásának lehetőségét ((132) preambulumbekezdés). Végül arra a következtetésre jutott, hogy a vitatott támogatásnak az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontja értelmében vett kulturális célja van, mely rendelkezés szerint pedig a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, ha az a Közösségen belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekkel ellentétes mértékben ((134) és (139) preambulumbekezdés).

24 Ebből kifolyólag a Bizottság mindössze annak a vizsgálatára szorítkozott, hogy a vitatott támogatás – melyet az exportközvetítés piacán nyújtottak – összeegyeztethető-e a közös piaccal az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontja szerint ((186) preambulumbekezdés). E tekintetben először is megállapította, hogy a kis megrendelés, mint kritérium, releváns tényező a vitatott támogatás nyújtásának igazolását illetően ((187)–(197) preambulumbekezdés). Másodszor, ellenőrizte, hogy a vitatott támogatás igazolása megfelel-e a valóságnak, nevezetesen, hogy léteznek-e a kis megrendelések feldolgozásához közvetlenül kötődő többletköltségek. E tekintetben a Bizottság 2004 vonatkozásában értékelte a CELF által viselt költségeket a Francia Köztársaság által közölt könyvelési kimutatások alapján ((203)–(206) preambulumbekezdés). Úgy találta, hogy az említett évre vonatkozó számadatok megfelelő referenciát nyújtanak a kis megrendelések feldolgozása költségeinek értékeléséhez, mert a Francia Köztársaság által egyéb évek tekintetében szolgáltatott iratok és magyarázatokból kitűnik, hogy a kis megrendelések szerkezete éves összehasonlításban stabil maradt ((208) preambulumbekezdés). A Bizottság végül megállapította, hogy a vitatott támogatás nem kompenzálhatta túl a kis megrendelések feldolgozása miatt jelentkező többletköltségeket.

25 A fenti indokok alapján a Bizottság a megtámadott határozat 1. cikkében megállapította, hogy:

„A Franciaország által a Coopérative d'exportation du livre français (CELF) javára 1980 és 2001 között a francia könyvek kis megrendeléseinek teljesítéséhez nyújtott támogatás az [EK] 87. cikk (1) bekezdése szerinti támogatás. Mivel Franciaország elmulasztotta a tervezett intézkedésről annak végrehajtása előtt értesíteni a Bizottságot, a támogatás nyújtása jogellenes volt. A támogatás ugyanakkor az [EK] 87. cikk (3) bekezdése d) pontja alapján a közös piaccal összeegyeztethető."

Eljárás és a felek kereseti kérelmei

26 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2004. augusztus 20-án benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

27 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2004. december 2-án benyújtott levelével a Francia Köztársaság azt kérte az Elsőfokú Bíróságtól, hogy beavatkozhasson a jelen eljárásba a Bizottság kereseti kérelmeinek támogatására; e kérelemnek az Elsőfokú Bíróság harmadik tanácsának elnöke 2005. január 20-án hozott végzésével helyt adott.

28 2007. március 22-én az Elsőfokú Bíróság felszólította a Bizottságot bizonyos iratok benyújtására, és arra, hogy írásban válaszoljon bizonyos kérdésekre. A Bizottság a felszólításnak a megszabott határidőn belül eleget tett.

29 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság (harmadik tanács) a szóbeli szakasz megnyitásáról határozott.

30 Az Elsőfokú Bíróság a 2007. május 23-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előterjesztéseit és az Elsőfokú Bíróság szóbeli kérdéseire adott válaszait.

31 A felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– semmisítse meg a megtámadott határozat 1. cikkének első mondatát;

– másodlagosan, semmisítse meg a megtámadott határozat 1. cikkének első mondatát annyiban, amennyiben a Bizottság a vitatott határozatot az 1999-et, 1997-et vagy 1994-et megelőző időszakra nézve a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította;

– harmadlagosan, semmisítse meg a megtámadott határozat 1. cikkének első mondatát annyiban, amennyiben a Bizottság a vitatott határozatot az 1993. november 1-jét megelőző időszakra nézve a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította;

– kötelezze a Bizottságot az eljárás költségeinek viselésére.

32 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a keresetet;

– kötelezze a felperest a költségek viselésére.

33 A beavatkozó fél azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a keresetet;

– kötelezze a felperest a költségek viselésére.

A jogkérdésről

34 A felperes a megsemmisítés iránti kérelme alátámasztásaként három jogalapra hivatkozik, melyek közül a harmadik két részre oszlik. Az első azon alapszik, hogy 1993. november 1-jét megelőzően nem volt jogi alap a vitatott támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének kimondására. A második jogalap azon alapszik, hogy a megtámadott határozat nem egyeztethető össze az EK 88. cikk (3) bekezdésével. A harmadik jogalap az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontja megsértésén alapszik. A harmadik jogalap első része a vitatott támogatás hátrányosan megkülönböztető mivoltán, míg a második része nyilvánvaló mérlegelési hibákon alapszik.

35 Elsőként az első jogalapot kell vizsgálni, majd a harmadik jogalap második részét.

A jogi alap 1993. november 1-je előtti hiányára alapított első jogalapról

A felek érvei

36 A felperes előadja, hogy amikor a megtámadott határozat 1. cikkének utolsó mondatában a Bizottság a vitatott támogatást az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontja alapján összeegyeztethetőnek nyilvánítja a közös piaccal, téves jogi alapra támaszkodik. E rendelkezést az Európai Unióról szóló szerződés vezette be, mely 1993. november 1-jén lépett hatályba, így a vitatott támogatást csak ettől a naptól lehetett volna a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítani.

37 A felperes szerint a visszaható hatály tilalmának elve kizárja azt, hogy valamely közösségi aktust hatálybalépése előtt alkalmazzák. Ezen elv alól csak ritkán tesznek kivételt, többek között akkor, ha kifejezett átmeneti rendelkezéseket írnak elő, vagy ha ez a szóban forgó aktus céljából vagy szerkezetéből tisztán kitűnik. Márpedig a felperes szerint az EU-Szerződés nem tartalmaz semmiféle átmeneti rendelkezést, és semmi sem jelzi azt, hogy a szerződő felek az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontját visszaható hatállyal kívánták volna felruházni.

38 A felperes emlékeztet a jogellenes állami támogatás értékelésére alkalmazandó szabályok megállapításáról szóló, 2002. május 22-i bizottsági közleményre (HL 2002. C 119., 22. o.), mely szerint a jogellenesen nyújtott támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségét főszabály szerint „a támogatások nyújtásának idején hatályos eszközök összességében meghatározott alapkritériumok szerint" kell értékelni.

39 A felperes úgy véli, hogy ha a be nem jelentett támogatásokat nem a támogatás nyújtásának idején, hanem a Bizottság határozata elfogadásának időpontjában hatályban lévő rendelkezések szerint bírálták volna el, ez a jogellenességet kedvezményezné, azáltal hogy olyan támogatás is tárgyát képezheti egy közös piaccal való összeegyeztethetőséget visszamenőlegesen kimondó határozatnak, amely nem részesülhetett volna ilyen kedvező elbírálásban akkor, ha az adott tagállam az EK 88. cikket betartva bejelenti a támogatást annak nyújtása előtt.

40 A felperes azt állítja továbbá, hogy az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontjában rögzített kivétel nem tekinthető e bekezdés c) pontja alá tartozónak. Emlékeztet arra, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság nem tartotta alkalmazhatónak az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontját. Az ilyen jogértelmezés ráadásul megfosztaná minden jelentőségétől a (3) bekezdés EU-Szerződés által bevezetett d) pontját.

41 Védekezésként a Bizottság azt állítja, hogy a jogi tények megítélésére nézve az a jogi szabályozás irányadó, amely az adott jogi tény véglegessé válásának időpontjában hatályos volt. A jelen esetben a vitatott támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét kimondó határozat elfogadásának időpontját kell alapul venni.

42 A Bizottság szerint az általános jogelvekből következik, hogy főszabály szerint az új jogszabályok, így a szerződés rendelkezései is, alkalmazandók a régi jogszabályok hatálya alatt létrejött helyzeteknek a jövőben bekövetkező hatásaira.

43 Mindenesetre szükséges az EK 87. cikk (3) bekezdése d) pontjának hatálybalépésének időpontjától való alkalmazása, figyelemmel e rendelkezés céljára és rendszertani elhelyezkedésére. A Bizottság szerint egy adott támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét kimondó határozat elfogadása nem pusztán formális művelet, amelyhez pontosan meghatározott jogi alapra van szükség. A Bizottságnak mérlegelnie kell egyfelől az adott támogatás közérdekű cél előmozdításához való hozzájárulását, másfelől pedig a versenyre gyakorolt negatív hatását. E vizsgálat keretében csak azt kell megítélnie, hogy a vizsgálat időpontjában a közösségi érdek megkívánja-e a támogatás visszafizetését, mivel a jogellenes támogatás hatásai nem merülnek ki a folyósítás pillanatában, hanem fennmaradnak mindaddig, amíg a piaci szereplő aktív marad a piacon.

44 A Bizottság megjegyzi, hogy ha nem alkalmazná azonnal az új összeegyeztethetőségi kritériumot, határozata ellentétes lenne a szerződés egy, már korábban is rögzített céljával. Nem lehet elrendelni egy támogatás visszafizetését pusztán abból az okból, hogy túl korán került folyósításra.

45 A Bizottság előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság T-176/01. sz., Ferriere Nord kontra Bizottság ügyben 2004. november 18-án hozott ítélete (EBHT 2004., II-3931. o.) alátámasztja álláspontját.

46 Úgy tartja továbbá, hogy egy új szabály alkalmazása valamely be nem jelentett támogatásra nem jelenti szükségszerűen a „jogellenesség kedvezményezését". Az azonnali alkalmazás a tagállam hátrányára is lehet, abban az esetben, ha az összeegyeztethetőségi kritériumok szigorodnak.

47 Végül a Bizottság előadja, hogy nem létezik semmilyen, a jogbiztonsághoz kapcsolódó, kötelezően érvényre juttatandó megfontolás, ami indokolná, hogy az EK 87. cikk (3) bekezdése d) pontjának időbeli hatályát korlátozzák.

48 Másodlagosan, a Bizottság fenntartja, hogy az 1993-tól az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontjában szereplő, kulturális célt illető kivételt az említett bekezdés c) pontja már korábban is magában foglalta, és a d) pont hozzáadása csak e kivétel jobb azonosítására szolgált.

49 A Francia Köztársaság csatlakozik a Bizottság érveléséhez.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

50 A megtámadott határozat 1. cikkének utolsó mondatából kitűnik, hogy a vitatott támogatást a Bizottság az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontja alapján nyilvánította a közös piaccal összeegyeztethetőnek. E rendelkezés, melyet az 1993. november 1-jén hatályba lépett EU-Szerződés vezetett be, kivételt képez az állami támogatások általános tilalma alól.

51 A felperes lényegében azzal érvel, hogy e rendelkezés, mint jogi alap, nem használható fel a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének kimondásához az 1980-tól 1993. november 1-jéig terjedő időszak vonatkozásában.

52 Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy jogbiztonság elve általában nem teszi lehetővé, hogy valamely közösségi aktus időbeli hatályának kezdő időpontját az aktus megjelenése előtti időpontban állapítsák meg; kivételesen ettől eltérő megoldás is lehetséges, ha azt az elérendő cél megköveteli, és ha az érdekeltek jogos bizalmát megfelelően tiszteletben tartják (a Bíróság 98/78. sz. Racke-ügyben 1979. január 25-én hozott ítéletének [EBHT 1979., 69. o.] 20. pontja).

53 Így tehát az eljárásjogi szabályokat általában a hatálybalépésüket megelőzően keletkezett jogviszonyokra is alkalmazni kell, viszont ez nem vonatkozik az anyagi jogi szabályokra (a Bíróság 212/80–217/80. sz., Salumi és társai egyesített ügyekben 1981. november 12-én hozott ítéletének [EBHT 1981., I-2735. o.] 9. pontja).

54 A közösségi jogi anyagi jogi szabályokat a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvének tiszteletben tartása érdekében úgy kell értelmezni, hogy azok a hatálybalépésüket megelőzően keletkezett jogviszonyokra csak annyiban vonatkoznak, amennyiben azok szövegéből, céljából és rendszertani elhelyezkedéséből az ilyen értelmezés világosan következik (lásd a Bíróság C-74/00. P. és C-75/00. P. sz., Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. szeptember 24-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-7869. o.], 119. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). E szabály azoktól a kedvező vagy kedvezőtlen hatásoktól függetlenül alkalmazandó, amelyekkel egy ilyen alkalmazás az érdekelt számára járhat (lásd ebben az értelemben a Bíróság 234/83. sz. Gesamthochschule Duisburg ügyben 1985. január 29-én hozott ítéletének [EBHT 1985., 327. o.] 20. pontját és a C-28/00. sz. Kauer-ügyben 2002. február 7-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-1343. o.] 20. pontját).

55 Ezzel szemben a közösségi jogszabály azonnal alkalmazandó a régi jogszabályok hatálya alatt létrejött helyzeteknek a jövőben bekövetkező hatásaira (a Bíróság 270/84. sz., Licata kontra CES ügyben 1986. július 10-én hozott ítéletének [EBHT 1986., 2305. o.] 31. pontja és a C-162/00. sz. Pokrzeptowicz-Meyer ügyben 2002. január 29-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-1049. o.] 50. pontja).

56 Ezen alapszabályok felidézése után meg kell állapítani, hogy az EU-Szerződés nem tartalmaz az EK 87. cikk (3) bekezdése d) pontjának alkalmazására vonatkozó átmeneti rendelkezéseket. E rendelkezés semmiféle eleme nem teszi egyébként lehetővé annak megállapítását, hogy célja kiterjed a hatálybalépése előtt keletkezett helyzetek szabályozására. A Bizottság sem jelezte a megtámadott határozatban, hogy az EK 87. cikke (3) bekezdése d) pontját visszaható hatállyal kellene felruházni a jelen esetben, e rendelkezés célja vagy rendszertani elhelyezkedése folytán, vagy hogy ez szükséges lenne a tagállamok által nyújtott támogatások bizottsági ellenőrzési rendszerének működéséhez. Ellenkérelmében sem hozott fel ilyen jellegű érveket.

57 Így tehát csak azt kell megvizsgálni, hogy a vitatott támogatás a közös piaccal összeegyeztethető vagy össze nem egyeztethető jellegét a megtámadott határozat meghozatalakor szerezte-e meg.

58 Márpedig minden be nem jelentett és már kihelyezésre került új támogatás szükségszerűen összeegyeztethetetlen a közös piaccal, ha vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzíthatja a versenyt az érintett időszak során, és ha nem tartozik az EK 87. cikk (1) bekezdésében rögzített egyik kivétel alá sem. Mindenesetre mihelyt a támogatás kifejtette hatását, a közös piaccal összeegyeztethető vagy össze nem egyeztethető jellegét véglegesen felölti. Ez a helyzet a jelen esetben is, mivel a vitatott támogatást a Francia Köztársaság kihelyezte, és azt a CELF felhasználta arra, hogy éves szinten kompenzálja a kis megrendelések feldolgozásából származó többletköltségeit.

59 Így tehát, a Bizottság álláspontjától eltérően, a jelen támogatáshoz hasonló, be nem jelentett és már kihelyezésre került támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálata nemcsak annak a mérlegelésére terjed ki, hogy a támogatásra vonatkozó határozat elfogadásának időpontjában a közösségi érdek megkívánta-e annak visszafizetését, vagy sem. A Bizottságnak azt is ellenőriznie kell, hogy folyósításának időszakában a támogatás torzíthatta-e a versenyt.

60 A Bizottság természetesen széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik annak megítélésekor, hogy egy adott támogatás az állami támogatások általános tilalma alóli valamelyik, az EK 87. cikkében rögzített kivétel alá esik-e. Az állami támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének vagy össze nem egyeztethetőségének megítélése gazdasági szempontból összetett, és adott esetben gyorsan változó tények és körülmények figyelembevételét és értékelését igényli (a Bíróság C-301/87. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 1990. február 14-én hozott ítéletének [EBHT 1990., I-307. o.] 15. pontja). Mindazonáltal e széles mérlegelési jogkörrel nem lehet úgy élni, hogy a Bizottság elvonatkoztat attól a körülménytől, hogy a szóban forgó támogatás abban az időszakban torzíthatta a versenyt, amikor jogellenesen kihelyezték, az akkor hatályban lévő jogszabályi keret szerint meghatározott közösségi érdekkel ellentétes módon.

61 Ebből következik, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot azzal, hogy az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontját az 1993. november 1-jét megelőző időszakra alkalmazta, ahelyett hogy az ezen időszakban hatályban lévő anyagi jogi rendelkezéseket alkalmazta volna.

62 E következtetés mellett szól az is, hogy az állandó közösségi joggyakorlat szerint az állami támogatások közös piaccal való össze nem egyeztethetőségének az EK 87. cikk (1) bekezdésében foglalt általános elve alóli kivételeket megszorítóan kell értelmezni (a Bíróság C-280/99. P–C-282/99. P. sz., Moccia Irme és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2001. június 21-én hozott ítéletének [EBHT 2001., I-4717. o.] 40. pontja, az Elsőfokú Bíróság T-150/95. sz., UK Steel Association kontra

Bizottság ügyben 1997. szeptember 25-én hozott ítéletének [EBHT 1997., I-1433. o.] 114. pontja). E megszorító értelmezés is megköveteli azt, hogy az állami támogatások általános tilalma alóli kivételek alkalmazását az adott kivétel hatálybalépését követő időszakra korlátozzák, legalábbis akkor, ha a támogatás már kihelyezésre került.

63 Ebben a szellemben állapította meg a Bíróság az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó és előzetes bejelentés nélkül kifizetett támogatásokat illetően, hogy az azon időpontban hatályban lévő kódex szabályainak alkalmazása, amikor a Bizottság az előző kódex hatálya alatt kifizetett támogatások összeegyeztethetőségére vonatkozó határozatot hoz, valamely közösségi szabályozás visszaható hatályú alkalmazásához vezet (a fent hivatkozott Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 118. pontja). A Bíróság úgy vélte, hogy a Bizottság határozatának elfogadása idején hatályban lévő kódex egyetlen rendelkezése sem állapította meg, hogy visszaható hatállyal lehet alkalmazni. A Bíróság továbbá úgy találta, hogy későbbi támogatási kódexek céljából és rendszertani elhelyezkedéséből következik, hogy azokat egy adott időszakban fennálló szükségletek alapján fogadták el. Így tehát az adott időszakra az abban fennálló helyzet alapján elfogadott szabályok alkalmazása az azt megelőző időszakban kihelyezett támogatásokra nem áll összhangban az ilyen típusú rendelkezések céljaival és rendszertani helyével (a fent hivatkozott Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 120. pontja).

64 Ezzel szemben a jelen helyzet nem hasonlítható a fent hivatkozott Ferriere Nord kontra Bizottság ügy tényállásához. Ez utóbbi ítélet egy olyan támogatás ügyében született, melyet nem helyeztek ki a közös piaccal való összeegyeztethetőségét kimondó bizottsági határozat meghozatala előtt. Így aztán nem fenyegethette a versenyt a szóban forgó határozat elfogadását megelőző időszakban. Ezzel szemben egy olyan támogatás, amelyet a közös piaccal való összeegyeztethetőségét kimondó határozat meghozatala előtt folyósítanak, fenyegetheti, sőt torzíthatja a versenyt a meghozatal időpontját megelőző időszakban.

65 A Bizottság további érvei közül egyik sem cáfolja azt a megállapítást, mely szerint a 87. cikk (3) bekezdésének d) pontja nem alkalmazható a jelen esetben.

66 Ami azt az érvet illeti, mely szerint semmilyen, a jogbiztonsághoz kötődő, kötelezően érvényre juttatandó megfontolás nem indokolja a szóban forgó rendelkezés időbeli hatályának korlátozását a jelen esetben, emlékeztetni kell arra, hogy a közösségi jognak biztosítania kell a jogbiztonság és a bizalomvédelem elveinek érvényesülését, amelyek szerint a közösségi jognak világosnak és kiszámíthatónak kell lennie a jogalanyok számára (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Salumi-ítélet 10. pontját). Márpedig az állami támogatásokra vonatkozó közösségi szabályozás nem lenne sem világos, sem előrelátható az érintett felek számára, ha egy támogatás, amely 1980 és 1993 között nem minősülhetett a közös piaccal összeegyeztethetőnek, mivel nem létezett az állami támogatások EK 87. cikk (1) bekezdésében rögzített általános tilalma alól erre az időszakra érvényes kivétel, később összeegyeztethetőnek minősülhetne, ha bevezetnek egy rá vonatkozó kivételt. A Bizottság ezirányú érvét tehát el kell utasítani.

67 Ami a Bizottság azon érvét illeti, amely szerint egy új szabály alkalmazása egy be nem jelentett támogatás értékelésénél nem jelenti a jogellenesség kedvezményben részesítését, meg kell állapítani, hogy ha valamely be nem jelentett támogatást egy olyan kivétel alapján tekinthetnek a közös piaccal összeegyeztethetőnek, amely a támogatás kihelyezésekor még nem volt hatályban, ezzel a támogatást be nem jelentő tagállamot előnyben részesítik azokhoz a tagállamokhoz képest, amelyek esetlegesen szintén hasonló támogatást szándékoztak nyújtani, ám arról végül az azt lehetővé tevő kivétel hiányában lemondtak. Az ilyen tagállam azokhoz a tagállamokhoz képest is előnyös elbírálásban részesülne, amelyek ugyanerre az időszakra kívánnak támogatást nyújtani, ám azt a szóban forgó kivétel hatályba lépése előtt bejelentik, és így az irányukban a Bizottság határozattal megállapítja a támogatás közös piaccal való összeférhetetlenségét. Egy ilyen megoldás arra ösztönözné a tagállamokat, hogy ne jelentsék be azokat a támogatásokat, amelyek megítélésük szerint a rájuk vonatkozó kivétel hiányában nem egyeztethetők össze a közös piaccal, abban bizakodva, hogy a későbbiekben mégis bevezetésre kerülhet ilyen kivétel. A Bizottság érve tehát nem fogadható el.

68 Végül el kell utasítani a Bizottság másodlagos érvét is, mely szerint az 1993. november 1-je előtt kihelyezésre került támogatások az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontjában foglalt kivétel alá tartoznak.

69 Anélkül, hogy szükséges lenne megvizsgálni, hogy az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja az EU-Szerződés hatálybalépése előtt megfelelő jogi alapot szolgáltathatott-e annak megállapításához, hogy egy kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás a közös piaccal összeegyeztethető, elég azt megállapítani, hogy mivel a Bizottság a jelen esetre megítélése szerint legjobban illő jogi alapként az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontját választotta, kizárólag e rendelkezésre figyelemmel kell megvizsgálni, hogy a megtámadott határozat összhangban áll-e a közösségi joggal. Egyébként mivel a Bizottság maga jelezte a megtámadott határozatban ((186) preambulumbekezdés), hogy az exportközvetítés piacán nyújtott támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét kizárólag az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontja fényében vizsgálja, az Elsőfokú Bíróság előtt nem hivatkozhat egy másik rendelkezés alkalmazására.

70 A fentiekből következik, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott támogatás az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontja alapján összeegyeztethető a közös piaccal, ami a CELF részére nyújtott támogatásnak az EU-Szerződés hatálybalépését megelőző időszakban folyósított részét illeti. Meg kell tehát semmisíteni a megtámadott határozat 1. cikkének utolsó mondatát, amennyiben az az 1993. november 1-jét megelőző időszakra vonatkozik.

A harmadik jogalap nyilvánvaló mérlegelési hibákra alapozott második részéről

A felek érvei

71 A felperes azt állítja, hogy a vitatott támogatás semmilyen módon nem kötődik a kis megrendelésekhez, hanem egy, a CELF részére nyújtott, határozatlan időtartamú működési támogatást képez.

72 A felperes szerint a kis megrendelések fogalmát nem határozták meg a vitatott támogatás kihelyezésekor. Csak a T-49/93. sz. ügy keretében vezették be azt a fogalmat, amely szerint kis megrendelés az, aminek az értéke nem éri el az 500 FRF-et. Ahelyett, hogy közgazdasági elemzés nyomán rögzítették volna e küszöböt, azt tapasztalati úton határozták meg.

73 Ami pedig a fent említett meghatározás relevanciáját illeti, az 1994-es évet szándékosan választották referenciának annak igazolása végett, hogy a nyereségesség küszöbe 500 FRF.

74 Mindenesetre a felperes hangsúlyozza, hogy egyetlen év analitikus könyvelésének az elemzése – még ha másik három év adatai hasonló következtetést tesznek is lehetővé – nem elég ahhoz, hogy egy húsz éven át folyósított támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítsanak. Észrevételezi, hogy a Bizottság nem indokolja meg, hogy miért csak egy évet választott referenciaként egy ilyen hosszú időszakra nézve, és azt sem magyarázza meg, hogy az 1994 vonatkozásában használt módszert miért nem alkalmazta a többi évre. Mivel semmiféle állandó számítási módszert nem alkalmaztak, a vitatott támogatást működési támogatásnak kell tekinteni, amelyet a kis megrendelések feldolgozása miatt felmerült többletköltségektől függetlenül folyósítottak.

75 Ami az 1994-es évet illeti, a felperes szerint a CELF analitikus könyvelését mesterségesen befolyásolták annak kimutatása végett, hogy a folyósított támogatást kizárólag a kis megrendelések feldolgozására használták fel. A kis megrendelésekhez kötődő költségeket könyvelési manipulációkkal növelték meg, mégpedig: „indokolatlan szorzókkal", a „megrendelések teljesítése tényleges módjának figyelmen kívül hagyása" által és „különböző megosztási kulcsok" használatával.

76 Először is, a felperes felhívja a figyelmet arra, hogy a CELF kis megrendelésekhez kötődő feladatainak költségeit feladatonként változó szorzók alkalmazásával

számolták ki, azzal az indokkal, hogy a kis megrendelések feldolgozása költségesebb, mint az egyéb megrendeléseké. Márpedig a felperes szerint e szorzók alkalmazását és értékének meghatározását semmiféle objektív indok nem támasztja alá. Következésképpen a CELF egyéb tevékenységeihez kötődő költségek legalább 9,12%-át mesterségesen rendelték hozzá a kis megrendelésekhez.

77 Másodszor, a felperes úgy véli, hogy még ha egy szorzó alkalmazása indokolt is lenne, azt a hagyományos úton továbbított megrendelésekre kellene korlátozni. Az elektronikus továbbítás lényegesen csökkenti a megrendelések érkeztetési és kezelési költségeit, és a legtöbb esetben szükségtelenné teszi a futárszolgálat igénybevételét, mivel a szállítók többsége saját maga teljesíti az elektronikusan továbbított megrendeléseket.

78 Márpedig, jóllehet a CELF kis megrendeléseinek több mint kétharmadát elektronikusan továbbították, a Bizottság a megtámadott határozatban nem tett különbséget az elektronikus módon és hagyományos úton, papír alapú adathordozón továbbított megrendelések között. Következésképpen a kis megrendelésekhez fűződő költségeket a futárszolgálatot illetően 40 421 FRF-fel (6162,14 euró), az átvétel költségeit illetően 143 703 FRF-fel (21 907,38 euró), a kereskedelmi tevékenységet illetően pedig 235 567 FRF-fel (35 911,96 euró) növelték meg.

79 A felperes megjegyzi továbbá, hogy az elektronikusan továbbított megrendelések és a papír alapú adathordozón továbbított megrendelések számát a francia hatóságok felcserélték, és így juttatták el a Bizottsághoz. Szemben a Bizottság értékelésével, amely szerint e felcserélés hatása csekély, a felperes azt állítja, hogy annak következményei jelentősek.

80 Harmadszor, a felperes kifogásolja a „megosztási kulcsok” – vagyis azon kritériumok, amelyek szerint a költségeket a kis megrendelésekhez vagy az egyéb tevékenységekhez

rendelték hozzá – megtámadott határozat általi meghatározását. A kis megrendelésekhez kötődő könyvelési és irodabútorköltségeket a kibocsátott számlák száma alapján (47%), nem pedig a szállított könyvek száma alapján számították ki. Ehhez képest a kis megrendelésekhez kötődő munkaerőköltségeket a szállított könyvek számarányának alapulvételével számították ki. Márpedig a könyvelési részleg tevékenysége nem korlátozódik számlakibocsátásra.

81 A felperes a fentiekből azt a következtetést vonja le, hogy a kis megrendelések feldolgozásához kötődő költségek számottevően alacsonyabbak a CELF által előterjesztettnél. Mindent egybevetve a kis megrendelésekhez kötődő kiadásokat legalább 1 384 222 FRF-fel (211 023,28 euró) növelték meg mesterségesen az 1994-es referenciaévben.

82 Végül, a felperes azt állítja, hogy minden, a CELF közérdekű feladatával kapcsolatos megfontolás elfogadhatatlan. Egyfelől a támogatásnak minősítés nem képezi a jelen jogvita tárgyát. Másfelől, sem az EK 86. cikk (2) bekezdése, sem pedig az Altmark ítélettel felállított ítélkezési gyakorlat (a Bíróság C-280/00. sz., Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyben 2003. július 24-én hozott ítélete [EBHT 2003., I-7747. o.]), amely a közérdekű feladat fogalmára hivatkozik, nem alkalmazható a jelen esetben.

83 A Bizottság emlékeztet arra, hogy a megtámadott határozat összetett gazdasági jellegű értékeléseken alapul. E körülményt figyelembe véve a bírósági felülvizsgálat annak ellenőrzésére korlátozódik, hogy betartották-e az eljárási szabályokat és az indokolási kötelezettséget, hogy helytállóak voltak-e a vitatott döntés alapjául szolgáló tények, hogy e tények értékelésekor nem történt-e nyilvánvaló mérlegelési hiba, valamint hogy nem történt-e hatáskörrel való visszaélés. A megtámadott határozat nem matematikai bizonyítás, hanem olyan átfogó elemzés eredménye, melynek célja az arról való meggyőződés, hogy a folyósított támogatás nem volt-e aránytalan, és nem idézett-e elő versenytorzulást.

84 Ami az állítólagos nyilvánvaló mérlegelési hibákat illeti, a Bizottság arra hivatkozik, hogy széles körű mérlegelési jogkörrel rendelkezik a támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségének az EK 87. cikk (3) bekezdésére tekintettel való értékelésekor. Az Elsőfokú Bíróság a T-228/99. és T-233/99. sz., Westdeutsche Landesbank Girozentrale és Land Nordrhein-Westfalen kontra Bizottság egyesített ügyekben 2003. március 6-án hozott ítéletében (EBHT 2003., II-435. o.) egy nehéz helyzetben levő vállalkozás szerkezetátalakítási tervének bizottsági értékelésével kapcsolatban kimondta, hogy „az Elsőfokú Bíróság csak akkor bírálhatja felül egy szerkezetátalakítás céljából nyújtott állami támogatás engedélyezését, ha a Bizottság a szerkezetátalakítási terv értékelésekor különösen nyilvánvaló és súlyos hibát követett el." A közösségi bíró tehát nem helyettesítheti – többek között közgazdaságtani kérdésekben – a Bizottság értékelését sajátjával.

85 E megfontolások alapján a Bizottság úgy véli, hogy a felperesre különösen súlyos bizonyítási teher nehezedik. Ellenbizonyítással kellene élnie a megtámadott határozat jogszerűségének vélelmével szemben, azáltal, hogy a megtámadott határozat által tartalmazott értékelések megkérdőjelezésére alkalmas érveket hoz fel.

86 E tekintetben a Bizottság megjegyzi egyfelől, hogy a felperes nem kérdőjelezte meg a vitatott támogatás kulturális célját, másfelől pedig, hogy a vitatott támogatás nem kompenzálja túl a kérdéses tevékenységgel járó költségeket, még ha a francia hatóságok által benyújtott ügyiratok nem is mentesek minden hiányosságtól, és nem is mutatják be részletesen azt, hogy az egyes folyósított összegeket pontosan milyen célra használták fel.

87 A Bizottság úgy találja, hogy ha a francia hatóságok előzetesen benyújtották volna a teljes ügyiratot, melyből egyértelműen kiderül, hogy a folyósított összegek szigorúan csak a CELF által ellátott közszolgáltatási feladatokhoz kötődő többletköltségeket ellensúlyozza, megállapíthatta volna a fent hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletetre utalva, hogy nem is létezett állami támogatás.

88 A Bizottság szerint a felperes igen általános érveket hoz fel a folyósított támogatás és a kis megrendelések közötti megfelelő kapcsolat vitatására. Ezen érvek annak a kétségbevonhatatlan ténynek a tagadására irányulnak, hogy a kis megrendelések feldolgozása költségesebb a nagyobb megrendeléseknél. Ezzel kapcsolatban a Bizottság a „CELF – rentabilité du CELF [CELF – a CELF nyereségessége]" című dokumentumra hivatkozik, mely a kis megrendelések feldolgozásához kötődő többletköltségek felmerülésének okait részletezi, mivel e megrendelések teszik ki a CELF által feldolgozott megrendelések közel felét.

89 Először is, ami az állítólagos könyvelési manipulációkat illeti, a Bizottság azt állítja, hogy a szorzók használata indokolt, hiszen a francia hatóságok szerint a könyvenkénti kezelési költség a kis megrendelések esetében átlagosan 50%-kal magasabb, mint az egyéb megrendelések tekintetében. A szorzók használatának mikéntjét a francia kormány 1998. március 5-i levele részletesen magyarázta.

90 Másodszor, ami az elektronikus továbbítás figyelembevételét illeti, a Bizottság emlékeztet arra, hogy a megtámadott határozat a francia hatóságok által 1998-ban átadott és 2003-ban helyesbített információn alapul. A helyesbítés utáni adatok szerint egy kis megrendelés költsége könyvenként 27,20 euró volt, nem pedig könyvenként 27,44 euró. Összehasonlításképpen, a rendes megrendelésekhez kötődő költségek könyvenként átlagosan 18,44 eurót tettek ki.

91 A Bizottság azt állítja, hogy minden kis megrendelés, függetlenül attól, hogy elektronikusan vagy egyéb módon továbbítják-e, többletköltséggel jár. Így például a könyvek tárolásakor egy kis megrendelés ugyanakkora helyet foglal el, mint egy nagyobb megrendelés, amit a felperes egyébként nem vitat.

92 Ráadásul az interneten megrendelt művek átlagos száma feleakkora a kis megrendelések esetén, ami arányosan növeli a költségeket.

93 Harmadszor, ami a megosztási kulcsokat illeti, a Bizottság úgy véli, hogy a számlák száma megfelelőbb kritérium a kis megrendelésekhez kötődő könyvelési költségek számításához, mint a könyvek száma. Ezzel szemben a könyvek száma relevánsabb az egyéb szolgáltatások költségeinek számításához. Egyébként a felperes könyvelési manipulációkra vonatkozó érvei lényegileg (az állítólagosan módosított költségek közel kétharmadát illetően) a megosztási kulcsok megalapozatlan kritikáján alapulnak.

94 A Francia Köztársaság azt állítja, hogy a CELF azért részesült a vitatott támogatásban, mert közszolgáltatási feladatot lát el azzal, hogy teljesíti külföldi könyvesboltok nyereséget nem hozó megrendeléseit.

95 A Francia Köztársaság úgy ítéli meg, hogy a felperes által felhozott állítólagos hibák nem kérdőjelezik meg azt, hogy Bizottság által a megtámadott határozatban felvett tények ténylegesen pontosak. Ésszerűtlen lenne annak feltételezése, hogy a kis megrendelések feldolgozása nem lényegesen költségesebb az egyéb megrendelések kezelésénél. Végül, a Francia Köztársaság szerint a kis megrendelések és a kis kiadók között nincs szükségszerű kapcsolat.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

96 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság az EK 87. cikk (3) bekezdése kapcsán széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, amelynek gyakorlása közösségi összefüggésben megvalósítandó, összetett gazdasági és társadalmi értékeléseket foglal magában. A bírósági felülvizsgálat e mérlegelési jogkör tekintetében az eljárási és az indokolási szabályok betartásának vizsgálatára, valamint a megállapított tények

tárgyi pontosságának, továbbá a jogban való tévedés, a tényekre vonatkozó nyilvánvaló értékelési hiba és a hatáskörrel való visszaélés hiányának ellenőrzésére korlátozódik (a Bíróság C-372/97. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-3679. o.] 83. pontja). Így a közösségi bíróság a Bizottság gazdasági értékelését nem helyettesítheti a sajátjával (a Bíróság C-169/95. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1997. január 14-én hozott ítéletének [EBHT 1997., I-135. o.] 34. pontja).

97 Annak megállapításához, hogy a Bizottság elkövetett-e a tények mérlegelésekor olyan nyilvánvaló hibát, amely indokolttá tenné a megtámadott határozat megsemmisítését, a felperes által felhozott bizonyítékoknak elégségesnek kell lenniük ahhoz, hogy a szóban forgó határozatban elfogadott tények értékelését hihetőségétől megfosszák (az Elsőfokú Bíróság T-380/94. sz., AIUFFASS és AKT kontra Bizottság ügyben 1996. december 12-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-2169. o.] 59. pontja, és a T-308/00. sz., Salzgitter kontra Bizottság ügyben 2004. július 1-jén hozott ítéletének [EBHT 2004., II-1933. o.] 138. pontja).

98 A Bizottságnak mérlegelési jogköre gyakorlása során biztosítania kell a szabad verseny és az állami támogatások tilalma alóli kivétel céljainak összeegyeztetését, tiszteletben tartva az arányosság követelményét (lásd, analógia útján, a fent idézett AIUFFASS és AKT kontra Bizottság ítélet 54. pontját). Így tehát nem engedhető meg, hogy a tagállamok olyan támogatást folyósítsanak, amely javítja a kedvezményezett vállalat helyzetét, anélkül hogy ez szükséges lenne az EK 87. cikk (3) bekezdésében foglalt célok eléréséhez (lásd ebben az értelemben a Bíróság a 730/79. sz., Philip Morris kontra Bizottság ügyben 1980. szeptember 17-én hozott ítéletének [EBHT 1980., 2671. o.] 17. pontját).

99 Így a működési támogatásokra – vagyis az olyan támogatásokra, melyek célja, hogy mentesítsenek valamely vállalatot egyes költségektől, amelyeket alapesetben saját magának kellene viselnie rendes üzletmenete keretében – az EK 87. cikk (3) bekezdése főszabály szerint nem alkalmazható. Az ilyen támogatások ugyanis főszabály szerint torzítják a versenyfeltételeket azon a gazdasági területen, amelyen kihelyezték

őket, anélkül azonban, hogy természetükből következően alkalmasak lennének a fent említett, kivételeket rögzítő rendelkezésekben meghatározott célok valamelyikének elérésére (lásd ebben az értelemben a Bíróság fent hivatkozott Franciaország kontra Bizottság ügyben 1990. február 14-én hozott ítéletének 50. pontját; a C-86/89. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1990. november 6-án hozott ítéletének [EBHT 1990., I-3891. o.] 18. pontját; a C-278/95. P. sz., Siemens kontra Bizottság ügyben 1997. május 15-én hozott ítéletének [EBHT 1997., I-2507. o.] 37. pontját és az Elsőfokú Bíróság T-459/93. sz., Siemens kontra Bizottság ügyben 1995. június 8-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1675. o.] 48. pontját).

100 Ezen elvek tükrében kell vizsgálni, hogy a felperes be tudta-e mutatni azt, hogy a megtámadott határozat nyilvánvaló mérlegelési hibát tartalmaz a vitatott támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének kérdését illetően.

101 A jelen ügyben a vitatott támogatás tárgya a francia nyelv és a francia nyelvű irodalom terjesztésének előmozdítása volt, egy, a kis megrendelések feldolgozásához kötődő többletköltségek kompenzálására szolgáló mechanizmus által (a megtámadott határozat (44) és (45) preambulumbekezdése).

102 Így tehát a Bizottság azután minősítette a vitatott támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek, hogy mérlegre tette egyfelől a francia kultúra terjesztésének, másfelől pedig a szabad verseny megóvásának célkitűzését. Figyelembe vette e tekintetben többek között azt is, hogy a Franciaország által kihelyezett támogatások nem kompenzálták túl a kis megrendelések feldolgozásához elválaszthatlanul kötődő többletköltségeket.

103 Meg kell tehát vizsgálni, hogy – amint azt a felperes állítja – a Bizottság valóban túlbecsülte-e a fent említett többletköltségeket; a többletköltségek túl magas összegben való meghatározása ugyanis azt jelentené, hogy a kihelyezett támogatások összege nyilvánvalóan meghaladta a kis megrendelések feldolgozásához elválaszthatatlanul kötődő többletköltségeket, és így meghaladja a kulturális célokat, ami pedig a Bizottság által a megtámadott határozatban megjelölt, az EK 87. cikk (3) bekezdésének d) pontjában meghatározott kivétel kizárólagos tárgya.

104 E tekintetben a felperes lényegében két érvre támaszkodik. Egyfelől úgy véli, hogy a Bizottság hibát követett el azzal, hogy a kis megrendelésekhez közvetlenül kötődő költségeket a támogatás folyósításának egész időszakára nézve az 1994-es év adatainak kivetítésével számította ki. Másfelől, a felperes előadja, hogy mindettől függetlenül a költségeket az 1994-es évre is tévesen számították ki.

105 Ha a felperes második érve megalapozottnak bizonyul, nem szükséges az első érvet vizsgálni. A Bizottságnak a tárgyidőszak egészére nézve levont következtetései ugyanis csak akkor lehetnek helytállóak, ha az 1994-es évre vonatkozó következtetései helyesek, hiszen a tárgyidőszak egészére vonatkozó számításait az 1994-es adatok kivetítésével végezte. Így tehát meg kell vizsgálni, hogy a megtámadott határozat tartalmaz-e nyilvánvaló mérlegelési hibát a CELF által 1994-ben kapott támogatások elemzését illetően.

106 E tekintetben a felperes lényegében azt állítja, hogy a kis megrendelések feldolgozásához közvetlenül kötődő többletköltségeket a Bizottság önkényesen felértékelte három vitatható könyvelési megoldás alkalmazásával, nevezetesen azzal, hogy indokolatlan szorzókat használt, hogy tévesen vette figyelembe a megrendelések teljesítésének módját, valamint hogy helytelen megosztási kulcsokat alkalmazott. A felperes úgy véli, hogy ezáltal a CELF által végzett egyéb tevékenységeihez kötődő költségek jelentős részét is a kis megrendelések feldolgozásához rendelték hozzá. Ebből pedig azt a következtetést vonja le, hogy a vitatott támogatás valójában arra szolgált, hogy a CELF általában vett működéséhez nyújtson pénzügyi fedezetet.

107 Meg kell jegyezni, hogy a Bizottság a kis megrendelések feldolgozásához közvetlenül kötődő költségeket a Francia Köztársaság által a vitatott támogatást vizsgáló eljárás keretében nyújtott magyarázatok alapján számította ki. E magyarázatok alapján a megtámadott határozat (206) preambulumbekezdésében megállapította, hogy a kis megrendelések feldolgozásának költsége 1994-ben 4 446 706 FRF (677 895,96 euró), míg az e tevékenységből származó bevétel 2 419 006 FRF (368 775,09 euró) volt. Következésképpen mivel a CELF részére 1994-ben a vitatott támogatás keretében folyósított teljes összeg 2 000 000 FRF (304 898,03 euró) volt, a Bizottság

megállapította, hogy a kis megrendelésekhez köthető üzleti eredmény 27 700 FRF veszteséget tesz ki a tárgyévben, és hogy ennek folytán a kapott támogatások nem kompenzálhatták túl a kis megrendelések feldolgozásából fakadó többletköltségeket (a megtámadott határozat (206) és (207) preambulumbekezdése).

108 A Bizottság a megtámadott határozat IV. mellékletében fejtette ki bővebben, hogy hogyan számította ki a kis megrendelések feldolgozásához közvetlenül kötődő költségeket. E melléklet egyrészt tartalmaz egy táblázatot, amely részletezi a CELF exportközvetítő tevékenységéhez kapcsolódó költségek különböző kategóriáit – úgymint könyvek vételára, személyzeti költségek, általános költségek stb. –, valamint minden egyes kategórián belül azokat a költségeket, amelyeket a Bizottság szerint a CELF a kis megrendelések feldolgozása miatt viselt. Másrészt a szóban forgó melléklet megjegyzéseket és magyarázatokat tartalmaz arra nézve, hogy e költségek egyes részeit milyen módszer alapján rendelték hozzá a kis megrendelések feldolgozásához, nem pedig a CELF egyéb tevékenységeihez.

109 A szóban forgó mellékletből kitűnik, hogy a Bizottság nem vette figyelmbe a kis megrendelések feldolgozásának tényleges költségeit. Ehelyett a Bizottság megbecsülte e költségeket az alapján, hogy a CELF összességében mekkora költségeket viselt az egyes költségkategóriákon belül. Ennek érdekében a Bizottság az adott kategórián belüli teljes költség egy részét hozzárendelte a kis megrendelések feldolgozásához egy előre meghatározott megosztási kulcs alapján, amely – amint azt a felperes is jelzi – nem volt szükségszerűen egységes az összes kategóriában. Így például a kis megrendelések teljesítése érdekében vásárolt könyvek vételárát úgy határozta meg, hogy a CELF által könyvvásárlásra kiadott összeget elosztotta a vásárolt könyvek számával. Ezt követően ez utóbbi összeget, amely így a könyvek átlagárának felelt meg, megszorozta a kis megrendelések által érintett könyvek számával.

110 Hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság másként járt el a kis megrendelésekhez köthető forgalom kiszámításakor. Ekkor ugyanis nem szorítkozott az egy könyvre vetített átlagos forgalom kiszámítására, és az így kapott összegnek az e tevékenység által érintett könyvek számával való felszorzására, hanem a tényleges forgalmat vette figyelembe.

111 Meg kell jegyezni, hogy ha a Bizottság a kis megrendelésekhez köthető forgalmat a szerint a módszer szerint számolta volna ki, amit az e tevékenységhez hozzárendelt könyvvásárlási költség számításához használt, a forgalom összege lényegesen meghaladta volna a megtámadott határozatban megállapított értéket; ennek pedig kihatása lett volna annak megállapítására, hogy a vitatott támogatás túlzott összegű volt-e a Bizottság által hivatkozott, az EK 87. cikk (3) bekezdése d) pontjában rögzített kivétel által megjelölt kulturális célhoz képest. A megtámadott határozatból, többek között annak 3. a), 3. b) és 3. c), valamint 4. számú táblázatából ugyanis kitűnik, hogy a kis megrendelések feldolgozásának keretében eladott könyvek tényleges átlagára lényegesen alacsonyabb a CELF által eladott összes könyv tényleges átlagáránál.

112 Az Elsőfokú Bíróság mindenesetre úgy ítéli meg, hogy a megtámadott határozat elemzését folytatni kell, elvonatkoztatva a fenti megállapítástól.

113 A megtámadott határozat IV. mellékletéből az is kitűnik, hogy bizonyos költségkategóriák tekintetében a kis megrendelésekhez hozzárendelt végleges költségek megállapítása végett a Bizottság a 110. pontban leírt módszer szerint kiszámított összeget egy meghatározott szorzóval felszorozta. Így az „Átvétel (könyveké) közvetlen munkaerő” és a „Kereskedelmi osztály közvetlen munkaerő” rovatban összevont költségeket a könyvek adott rovat szempontjából releváns átlagköltsége alapján számították ki. Ezen könyvenkénti átlagköltséget beszorozták a kis megrendelések tárgyát képező könyvek számával. Az így kapott összeget ismét beszorozták hárommal a kis megrendelések feldolgozásához kötődő, adott rovatba tartozó végleges költség kiszámításához.

114 A Bizottság szerint a 3-szoros szorzó alkalmazását azok a nehézségek indokolják, amelyek a kis megrendelések feldolgozásakor többletnehézségként lépnek fel a CELF egyéb tevékenységeihez képest.

115 A Bizottság úgy vélte, hogy a költségeket fel kell szorozni a kis megrendelések esetében, mivel – függetlenül a megrendelés összegétől – az azt feldolgozó alkalmazottnak minden egyes megrendelés esetében szükségszerűen meg kell ismételnie egyes fizikai műveleteket. A Bizottság azon a véleményen van, hogy a szorzók segítségével figyelembe vehetők a kis megrendelésekhez elválaszthatatlanul kötődő többletköltségek.

116 Ami az „Átvétel (könyveké) közvetlen munkaerő" rovatot illeti, a Bizottság a 3-szoros szorzó alkalmazását azzal indokolta a megtámadott határozat IV. mellékletében, hogy a nagy kiadóktól vagy terjesztőktől érkező könyvek átvétele automatikusan történik, az EAN-kód segítségével, amely lehetővé teszi a könyvek optikai leolvasó által történő azonosítását. Hangsúlyozta, hogy ezzel szemben a kis kiadók által gondozott művek gyakran nem viselnek vonalkódot, és emiatt kézi azonosítás szükséges. Ezenkívül előadja, hogy a nagy kiadók párizsi viszonteladóiknak a szakmaközi megegyezéssel meghatározott szállítási átalányköltséggel szállítják könyveiket, aminek összege 0,75 FRF/kg (0,11 euró/kg), miközben a kis terjesztőktől érkező csomagok esetében a futárszolgálat költsége 6,5 FRF/kg (0,99 euró/kg). Márpedig ez utóbbi költségkülönbség csak a „Szállítás és futárszolgálat" rovatban játszhatna szerepet, amire azonban, amint az alább a 128. pontból és a francia hatóságok által a Bizottságnak küldött 2003. március 11-i levélből is kitűnik, legalábbis részben semmiféle szorzót nem lett volna szabad alkalmazni.

117 Ami a „Kereskedelmi osztály közvetlen munkaerő" rovatban összevont költségeket illeti, a Bizottság a megtámadott határozat IV. mellékletében azzal indokolta a 3-szoros szorzó alkalmazását, hogy a kis megrendelések feldolgozása a kereskedelmi adminisztráció szintjén többletnehézséget vet fel. A Bizottság annak hangsúlyozásával magyarázza e szorzó meghatározását, hogy például ha a megrendelés egységes kóddal való ellátása nehézségekbe ütközik, akkor ez többletmunkát igényel. Ezenkívül a Bizottság jelezte, hogy a megrendelés iktatása előzetes kutatómunkát igényel: ISBN-szám, kiadói katalógusok, különféle adatbázisok, a könyv raktári készletekben való meglétének (vagy hiányának) ellenőrzése, a megrendelés/kiadó megfeleltetésének ellenőrzése. E tekintetben kifejtette, hogy a megrendelő lap minőségéből adódó nehézségek fellépése esetén többletköltségekkel kell számolni. Mindezen nehézségek

gyakrabban merülnek fel a kis megrendelések esetében, mivel a nagy könyvkereskedők, amelyek jelentős forgalmat bonyolítanak a CELF-fel, hatékony eszközök használata révén igyekeznek ésszerűsíteni szervezési feladataikat, ami abban is megmutatkozik, hogy világosan azonosítható megjelöléseket tartalmazó megrendeléseket adnak le. Ezzel szemben a Bizottság szerint a kis könyvkereskedések nem mindig alkalmaznak korszerű, a nemzetközi kereskedelemben használt eszközöket, és megrendeléseik tartalma időnként nehezen fejthető meg, vagy hiányos, ami a feldolgozás szintjén többletköltségeket okoz.

118 Ami az „Általános költségek” kategóriáját illeti, ami alá többek között a telefon- és telexköltségek, valamint a pénzbeszedési költségek tartoznak, a megtámadott határozat IV. melléklete nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a kis megrendelésekhez hozzárendelt költségeket az egy eladott könyvre jutó átlagköltség alapján számították-e ki, mint a személyzeti költségek esetében, vagy a kis megrendelésekhez kötődően lebonyolított forgalom alapján, mint egyes elkülönülő fix közvetett költségek esetében, vagy pedig az egy kibocsátott számlára átlagosan jutó költség alapján, mint az irodai kellékeket magukban foglaló általános költségek esetében. Márpedig a szóban forgó mellékletből világosan kitűnik, hogy e művelet eredményét, függetlenül lebonyolításának módozataitól, 2,5-szörös szorzóval szorozták be.

119 A Bizottság a megtámadott határozat IV. mellékletében azzal indokolja e szorzó alkalmazását, hogy a telefonköltségeket több tényező határozza meg, többek között a „megrendelőkkel való kapcsolattartás” és a „kiadóknál való utánajárás”. Az ide sorolt költségek több műveletre vonatkoznak, egyebek közt ilyen a könyvesbolt megrendelőlapjának átvétele, a megrendelés egységesítése, a megrendelés adatainak rögzítése és a könyvelés, amelynek feladata a fentiekben leírt műveletek összességéhez kapcsolódó pénzmozgások nyilvántartása.

120 Ellenőrizni kell tehát, hogy – amint a felperes azt előadja – még ha a kis megrendelések és a CELF fennmaradó tevékenységei közötti, a költségek különféle kategóriáira alkalmazott megosztási kulcsok helyesek is lennének, a szorzók meghatározása önkényes-e, és hogy – mindettől függetlenül – a Bizottságnak tartózkodnia kellett volna-e a szorzók alkalmazásától az elektronikus úton továbbított megrendelések esetében.

121 A Bizottság és a felperes által beadványaikban és a tárgyaláson szolgáltatott magyarázatok szerint elektronikus úton továbbított megrendelés az, amit elektronikus eszközzel fogadnak; ez a későbbiekben megkönnyíti feldolgozást a papír alapú adathordozón beérkezett megrendeléshez képest, amit egy alkalmazottnak be kell táplálnia egy jelenleg már számítógépesített kezelőrendszerbe.

122 A megrendelések elektronikus úton való továbbításának fontosságára már felhívták a figyelmet a vitatott támogatás vizsgálatára irányuló eljárásban is. Így a Francia Köztársaság Bizottságnak küldött 1998. március 5-i levelének egy, „Justification du caractère proportionné de la subvention [A támogatás arányos jellegének bizonyítása]" című mellékletében a francia hatóságok felhozták, hogy az elektronikus továbbítás hiánya tagadhatatlanul többletköltséget okoz a megrendelés feldolgozása során. Ezzel a francia hatóságok tulajdonképpen azt állították, hogy a kis megrendelések feldolgozása kapcsán többletköltséget okozó egyik körülmény az, hogy e megrendeléseket gyakran kis könyvkiadók felé továbbítják, amelyek viszonylatában az automatikus, elektronikus továbbítás eljárása nem alkalmazható. A francia hatóságok végül azt is jelezték, hogy az elektronikus továbbítás egyben lehetővé teszi az egyes művek optikai leolvasással történő azonosítását.

123 Amint az már fentebb (lásd 114–119. pont) bemutatásra került, a megtámadott határozat IV. mellékletében, és különösen a megjegyzések és magyarázatok 2., 4. és 9. pontjában, a Bizottság több ízben szintén azzal indokolta a szorzók alkalmazását, hogy a kis megrendelések gyakran kézi feldolgozást igényelnek, mivel a művek átvétele nem automatizált, illetve azonosító kód hiányában előzetes kutatómunkát

igényel. Hasonló módon az általános költségek – telefon- és telexköltségek, pénzbeszedési költségek – esetében is azzal indokolta a szorzó alkalmazását, hogy pótlólagos műveletek szükségesek a kis megrendelések egységesítéséhez.

124 Márpedig nyilvánvaló belső ellentmondást hordoz az, ha egyfelől kijelentik, hogy az elektronikus továbbítás hiánya többletköltségeket eredményez, másfelől pedig ugyanazt a szorzót alkalmazzák az elektronikus és a hagyományos úton továbbított megrendelésekre.

125 Valójában csak akkor lenne elfogadható az, hogy a kis megrendelések feldolgozása során felmerült költségekre – tekintettel az elektronikus továbbítás hiányára – szorzót alkalmaznak, ha az elektronikus továbbítás egyértelműen ritkább lenne a kis megrendelések esetében, mint az egyéb megrendelések vonatkozásában. Ez kitűnik a Francia Köztársaság által a Bizottságnak 1998. március 5-én küldött levél „A támogatás arányos jellegének bizonyítása" című mellékletéből. A francia hatóságok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy a kis megrendeléseknek pusztán egyharmadát továbbították elektronikus úton, míg a CELF egyéb megrendeléseinek 58%-át továbbították ilyen módon. A Bizottság e számadatok alapján elemezte a kis megrendelések feldolgozásának költségeit.

126 Márpedig a Bizottság maga is elismeri a megtámadott határozat (212) preambulumbekezdésében, hogy a francia hatóságok a fent hivatkozott 1998. március 5-i levélben felcserélték az elektronikus és a hagyományos úton továbbított megrendelésekre vonatkozó százalékos adatokat. A kis megrendelésekre vonatkozó valós számadat szerint tehát e megrendelések kétharmadát továbbították elektronikus úton, és egyharmadát hagyományos úton. Meg kell tehát állapítani, hogy 1994-ben az elektronikus továbbítás egyértelműen gyakoribb volt a kis megrendelések esetében, mint a CELF egyéb tevékenységei vonatkozásában – amint azt egyébként a francia hatóságok el is ismerték, sőt, arról a Bizottságot is tájékoztatták 2003. március 11-i levelükben.

127 A Bizottság mindazonáltal a megtámadott határozatban ((212) preambulumbekezdés) úgy ítélte meg, hogy a francia hatóságok tévedése – melyet saját számításaiban is figyelembe vett – nem járt olyan következményekkel, amelyek megkérdőjeleznék a vitatott támogatás arányosságát, hiszen az elektronikus és hagyományos úton továbbított megrendelésekre vontakozó százalékos adatok felcserélésének pénzügyi következménye igen csekély összeget, könyvenként 0,24 eurót tett csak ki. E megállapítás alapvetően megismétli a francia hatóságok által a Bizottságnak küldött 2003. március 11-i levél 1. mellékletében kifejtett magyarázatot. E magyarázat szerint a felcserélés pusztán egy költségkategóriát – a futárszolgálat költségeit – érintette, amennyiben a kis megrendelésekhez kapcsolódó költségekre indokolatlanul alkalmaztak egy szorzót.

128 Márpedig, amint azt a felperes a tárgyaláson kifejtette, nyilvánvaló belső ellentmondást hordoz a Bizottság azon álláspontja, amelynek jegyében egyfelől átveszi a francia hatóságok 1998. március 5-i levelében közölt számításokat (amelyek lényegében abból az előfeltételezésből indultak ki, hogy a kis megrendelések feldolgozásának többletköltségeiért nagyrészt az a körülmény a felelős, hogy e megrendeléseket csekély arányban továbbítják elektronikus úton), másfelől pedig elismeri és magáévá teszi a francia hatóságok 2003. március 11-i levélben kifejtett álláspontját, amely szerint az a tény, hogy a kis megrendeléseknek nem egyharmadát, hanem kétharmadát továbbították elektronikus úton, elhanyagolható mértékben hat ki a vitatott támogatás arányos jellegére.

129 A Bizottság álláspontja ezenfelül nyilvánvalóan hibás. Egyértelműen kitűnik ugyanis a megtámadott határozat IV. mellékletéből, hogy mind a kis megrendelések elektronikus továbbításának állítólagos szerény arányát, mint pedig e megrendelések feldogozási nehézségeit – mely utóbbiakat egyébként az elektronikus továbbítás főszabály szerint nagyrészt feloldja – arra használták fel, hogy a különféle szorzók alkalmazását igazolják. A tények tehát ellene szólnak annak az érvnek, hogy a kis megrendelések elektronikus és hagyományos úton való továbbítására vonatkozó százalékos adatok felcserélése csak a futárszolgálat költségeinek vonatkozásában játszott szerepet.

130 Meg kell tehát állapítani, hogy a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát követett el azzal, hogy olyan szorzókkal többszörözte meg a kis megrendelések feldolgozásához

kötődő költségek első lépésben megbecsült összegét, amelyek használatát a feldolgozás elektronikus továbbítás esetén elkerülhető többletnehézségeivel indokolta. Nyilvánvalóan ez a helyzet a művek átvételének költségei, a kereskedelmi osztály közvetlen munkaerő költségei, a telefon-, telex- és pénzbeszedési költségek esetében. Tekintettel a Bizottság által az Elsőfokú Bíróság írásbeli kérdéseire adott válaszok tartalmára, ugyanez volt a helyzet a futárszolgálat költségeit illetően is.

131 Annak megvizsgálása végett, hogy ez a hiba milyen kihatással volt arra, hogy a vitatott támogatást a Bizottság a megtámadott határozatban nem minősítette túlzott jellegűnek, az Elsőfokú Bíróság felhívta a Bizottságot a kis megrendelésekhez kötődő költségek szorzók használata nélküli kiszámítására.

132 A Bizottság nem adott meg válaszként konkrét számot. Mindenesetre világosan kitűnik a válaszából, hogy a szorzók alkalmazása nélkül a kis megrendelések feldolgozásához kötődő költségeket legalább 635 000 FRF-fel (96 805,13 euró) alacsonyabb értékben kellett volna meghatározni, még akkor is, ha csak azon költségkategóriákat illetően végzik el a korrekciót, amelyekre 3-szoros szorzót alkalmaztak.

133 Így tehát a szorzók alkalmazása nélkül a Bizottság nem állapíthatta volna meg az általa a megtámadott határozat IV. mellékletében használt számadatok alapján, hogy a CELF-nek nyújtott támogatás nem volt alkalmas arra, hogy túlkompenzálja a kis megrendelések feldolgozásához kötődő többletköltségeket. A szorzók alkalmazása nélkül ugyanis kimutatható lett volna, hogy az e tevékenységből származó nyereség meghaladta a 600 000 FRF-et.

134 Mindenesetre meg kell állapítani, hogy még ha a Bizottság alkalmazhatott volna is szorzót a fenti 130. pontban hivatkozott költségkategóriákra, nyilvánvaló mérlegelési hibát követett volna el azzal, hogy ezeket a szorzókat az elektronikus úton továbbított megrendelésekre is alkalmazta, mivel ezek nyilvánvalóan nem vonnak magukkal olyan nehézségeket, amelyek fennállásával a Bizottság indokolta a szorzók használatát.

135 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a szorzók alkalmazásából fakadó költségnövekedés kétharmad része mindenképpen nyilvánvalóan hibás értékelésből ered.

136 Így tehát a felperes helyesen állítja, hogy a Bizottság túlértékelte a kis megrendelések feldolgozásához elválaszthatatlanul kötődő, a CELF által ténylegesen viselt költségeket, amelyeket a vitatott támogatásnak arányosan és a többletköltségeket meg nem haladó módon kellett volna kompenzálnia.

137 A fentiek alapján helyt kell adni a harmadik jogalapnak a vitatott támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálata során elkövetett nyilvánvaló mérlegelési hibákon alapuló második részének.

138 Így tehát – anélkül, hogy szükséges lenne megvizsgálni a felperes további érveit és jogalapjait – meg kell semmisíteni a megtámadott határozat 1. cikkének utolsó mondatát.

A költségekről

139 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. bekezdése alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Bizottság pervesztes lett, a felperes kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

140 A Francia Köztársaság maga viseli a saját költségeit, az eljárási szabályzat 87. cikke 4. §-ának első bekezdése értelmében.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (harmadik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a Franciaország által a Coopérative d'Exportation du Livre Français (CELF) részére nyújtott támogatással kapcsolatos 2004. április 20-i bizottsági határozat 1. cikkének utolsó mondatát megsemmisíti.

2) A Bíróság az Európai Közösségek Bizottságát kötelezi – saját költségein kívül – a Société internationale de diffusion et d'édition SA (SIDE)-nél felmerült költségek viselésére.

3) A Francia Köztársaság maga viseli saját költségeit.

Jaeger Tiili Tchipev

Kihirdetve Luxembourgban, a 2008. április 15-i nyilvános ülésen.

E. Coulon M. Jaeger

hivatalvezető elnök